

Συνέντευξη: Λουκάς Τσούκαλης

Τη συνέντευξη πήραν τα μέλη της Ένωσης Ακολουθών Τύπου Μελίνα Σκουρολιάκου και Χριστίνα Φιορέντζη.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Υπήρξατε καθηγητής σε σημαντικά πανεπιστήμια του εξωτερικού, μελετητής της Ελλάδας και της ΕΕ, μεταξύ άλλων και ο πρώτος κάτοχος της Έδρας Ελευθέριος Βενιζέλος στο LSE. Πόσο σημαντική είναι η ερευνητική δραστηριότητα για την Ελλάδα σε ξένα κέντρα ερευνών;

Λουκάς Τσούκαλης: Ομολογώ ότι είχα πάντοτε αρκετές αμφιβολίες και δισταγμούς ως προς τη σκοπιμότητα της δημιουργίας εδρών με εθνικό περιεχόμενο στα πανεπιστήμια, γιατί ο φόβος είναι ότι με τέτοιες έδρες, δημιουργείται ένα μικρό γκέτο λίγων ανθρώπων που μιλάνε μεταξύ τους. Και αυτός είναι ο μεγάλος κίνδυνος, όταν δημιουργείται μία έδρα ή ένα κέντρο που ασχολείται με τη σύγχρονη Ελλάδα, όπως και το ίδιο θα συνέβαινε για κάποιο κέντρο που ασχολείται με την Ολλανδία, την Ουγγαρία ή όποια άλλη χώρα μεσαίου μεγέθους. Προσπάθησα να ξεπεράσω αυτό το πρόβλημα στο LSE, και νομίζω με αρκετή επιτυχία, κάνοντας δύο πράγματα: εντάσσοντας την έδρα και το παρατηρητήριο στο ευρύτερο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο, το οποίο σημαίνει ότι η έδρα δεν ασχολείται μόνο με θέματα στενά οριζόμενου ελληνικού ενδιαφέροντος αλλά πολλές φορές οργανώναμε, για παράδειγμα, συζητήσεις για τα διάφορα μοντέλα καπιταλισμού στην Ευρώπη. Και όταν μας ρωτούσαν γιατί, λέγαμε ότι το ελληνικό παρατηρητήριο ενδιαφέρεται όσο ενδιαφέρονται και οι Γερμανοί, οι Γάλλοι ή οι Ισπανοί για τα διάφορα μοντέλα καπιταλισμού στην Ευρώπη. Και έτσι, πλέον, το παρατηρητήριο ξέφυγε από τον κίνδυνο του γκέτο. Το άλλο ήταν ότι κάναμε το παρατηρητήριο όχι μόνο κέντρο σπουδών για την Ελλάδα αλλά και για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Αυτό σήμαινε ότι όταν κάποιος χρειαζόταν να οργανώσει συζήτηση που αφορούσε τη Βουλγαρία, τη Σερβία, ακόμα και την Τουρκία, απευθυνόταν σε μας. Αν θέλετε μπορείτε να το πείτε αυτό ένα, καλώς νοούμενο, «μικρό ελληνικό ιμπεριαλισμό».

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Στην Ουάσινγκτον αποκαλούν τα think tanks «κυβέρνηση σε αναμονή». Στην Ευρώπη τα think tanks δεν φαίνεται να επηρεάζουν τη διαμόρφωση πολιτικής στο βαθμό που συμβαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ως προς αυτό, αλλάζει κάτι τα τελευταία χρόνια;

Λουκάς Τσούκαλης: Είναι αλήθεια ότι τα think tanks είναι αμερικανικό εφεύρημα και χρειάστηκαν αρκετά χρόνια για να έρθουν στην ευρωπαϊκή ήπειρο και ακόμα περισσότερο στην Ελλάδα. Τα τελευταία χρόνια έχουμε μια μεγάλη ανάπτυξη των think tanks στον ευρωπαϊκό χώρο και θα έλεγα ακόμη περισσότερο στο χώρο γύρω από

την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάνοντας δηλαδή τη διάκριση μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και εθνικών πολιτικών συστημάτων. Στα ζητήματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα think tanks παίζουν πολύ μεγαλύτερο ρόλο στη διαμόρφωση ιδεών και πολιτικής απ' ό,τι στο καθαρά εθνικό επίπεδο και νομίζω ότι η βασική εξήγηση είναι απλή: οι θεσμοί στην Ευρώπη, καθώς και οι πολιτικές, δεν είναι τόσο παγιωμένες όσο είναι σε εθνικό επίπεδο, άρα υπάρχει μεγαλύτερη δυνατότητα επιρροής. Στην Ελλάδα είναι αρκετά πρόσφατο το φαινόμενο αυτό και βασικά ένα εμπόδιο που θα πρέπει να ξεπεράσουν τα ελληνικά think tanks – πιστεύω ότι σίγουρα το έχει ξεπεράσει το ΕΛΙΑΜΕΠ και πολύ λίγα άλλα – είναι να ξεφύγει από την ταύτιση με άτομα ή με κόμματα. Όλα σχεδόν τα ελληνικά think tanks, με πολύ λίγες εξαιρέσεις, είναι ταυτισμένα με συγκεκριμένες κομματικές παρατάξεις ή είναι προσωποπαγή. Το ΕΛΙΑΜΕΠ κατάφερε να το ξεπεράσει αυτό - δεν είναι το μόνο, αλλά ανήκει σε μια πολύ μικρή μειονότητα.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Είστε πρόεδρος του πιο αναγνωρισμένου ελληνικού think tank σε Ελλάδα και εξωτερικό. Ποια ανταπόκριση βρίσκουν οι αναλύσεις και οι προτάσεις του ΕΛΙΑΜΕΠ; Τι σχέδια υπάρχουν για το μέλλον;

Λουκάς Τσούκαλης: Πιστεύω ότι το ΕΛΙΑΜΕΠ είναι πρώτα απ' όλα ένα ελληνικό think tank, αλλά είναι επίσης και ένα ευρωπαϊκό think tank. Στο ΕΛΙΑΜΕΠ δεν εργάζονται πλέον μόνο Έλληνες, εργάζονται και αλλοδαποί. Μερικές από τις προκηρύξεις που κάνουμε για θέσεις ερευνητών απευθύνονται στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο. Μάλιστα στις δύο τελευταίες από αυτές αναφέρεται ότι δεν είναι υποχρεωτική η γνώση της ελληνικής γλώσσας, αλλά είναι υποχρεωτική η γνώση της αγγλικής. Και αυτό γιατί το ΕΛΙΑΜΕΠ δεν είναι μόνο ελληνικό, αλλά και ένα ευρωπαϊκό think tank και νομίζω ότι κάπως έτσι το βλέπουν πλέον και στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Χωρίς διάθεση κομπασμού, νομίζω ότι το ΕΛΙΑΜΕΠ ανήκει τουλάχιστον στη δωδεκάδα των κορυφαίων ευρωπαϊκών think tanks που ασχολούνται με θέματα Ευρώπης. Αυτό είναι πολύ σημαντικό και αντανακλάται στην ποιότητα των εκδηλώσεων οργανώνει προσελκύνοντας συχνά μερικά από τα μεγαλύτερα ονόματα της Ευρώπης. Το ΕΛΙΑΜΕΠ οργανώνει επίσης συναντήσεις και εκτός ελληνικών συνόρων για θέματα ευρύτερου ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Άρα, νομίζω ότι έχει καθιερωθεί πλέον ως ένα ευρωπαϊκό think tank. Όσον αφορά στην Ελλάδα, θεωρώ ότι η σημαντικότερη επιτυχία του είναι ότι αναγνωρίζεται ως ένας ανεξάρτητος οργανισμός που παράγει σκέψη, ιδέες, γνώση. Ο καθένας μας μπορεί να έχει τις προσωπικές του απόψεις, αλλά το ΕΛΙΑΜΕΠ δεν έχει πολιτική σημαία.

Να προσθέσω επίσης ότι δίνουμε πλέον μεγάλη σημασία στην ιστοσελίδα και το blog του ΕΛΙΑΜΕΠ με στόχο να ξεφύγουμε να διευρύνουμε το ακροατήριό μας και να πλησιάσουμε τις νεότερες γενιές. Δεν θέλουμε να απευθύνεται το ΕΛΙΑΜΕΠ μόνον σε μια μικρή μειοψηφία ανθρώπων που ασχολούνται λιγότερο ή περισσότερο επαγγελματικά με ευρωπαϊκά θέματα και θέματα εξωτερικής πολιτικής. Αυτή η κριτική έχει μια δόση αλήθειας. Έτσι προσπαθούμε εδώ και αρκετό καιρό να ζωντανέψουμε την ιστοσελίδα μας και το blog μας για να προσφέρουμε ένα ελκυστικό βήμα διαλόγου για τους νεότερους, εφόσον αυτοί είναι που χρησιμοποιούν περισσότερο το μπλογκόσφαιρα και όχι σε σχέση οι εξηντάρηδες και οι εβδομηντάρηδες.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Ενώ η ΕΕ βρίσκεται σε κρίσιμη φάση, οι ευρωεκλογές διεξήχθησαν σε όλες τις χώρες με βάση την εθνική πολιτική agenda, ενώ κυρίαρχος αναδείχθηκε η αποχή. Πώς ερμηνεύετε το φαινόμενο αυτό; Υπάρχουν περιθώρια ενεργοποίησης των Ευρωπαίων πολιτών;

Λουκάς Τσούκαλης: Το φαινόμενο της εθνικής ατζέντας, όπως και το φαινόμενο της αποχής, δεν είναι καινούρια. Αυτό που ζήσαμε το 2009 το είχαμε ζήσει και στις προηγούμενες εκλογές, καθώς κάθε πενταετία οι αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενισχύονται και το ενδιαφέρον μειώνεται. Αυτή είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα αντίφαση. Αν θέλετε να σας το πω κάπως προκλητικά, το γεγονός ότι περίπου το 40% των Ευρωπαίων έκαναν τον κόπο να πάνε να ψηφίσουν από μόνο του είναι εντυπωσιακό. Ήμουν πάντα ιδιαίτερα σκεπτικός απέναντι στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται οι ευρωπαϊκές εκλογές. Ποια επιχειρήματα θα χρησιμοποιήσει αυτός που θέλει να πείσει τους ψηφοφόρους να πάνε να ψηφίσουν; Εφόσον οι ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες δεν κατάφεραν να καταθέσουν έστω και στοιχειωδώς ενδιαφέρουσες κοινές πλατφόρμες, εφόσον δεν είχαν κοινούς υποψηφίους για τη θέση του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, γιατί να μουν οι πολίτες στον κόπο να ψηφίσουν; Ποιο ήταν άραγε το διακύβευμα; Αν δεν αλλάξει τίποτα, στις επόμενες εκλογές τα πράγματα θα είναι ακόμα χειρότερα. Υπάρχει ευθύνη γι' αυτό και νομίζω ότι η ευθύνη έχει και αποδέκτες συγκεκριμένους.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Είστε σύμβουλος του José Manuel Barroso, ο οποίος, όπως φαίνεται, θα παραμείνει πρόεδρος της Επιτροπής. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα ζητήματα τα οποία η ΕΕ θα πρέπει να θέσει ως προτεραιότητα τα επόμενα χρόνια;

Λουκάς Τσούκαλης: Η επίσημη ιδιότητά μου από το 2005 είναι του Ειδικού Συμβούλου του Προέδρου της Επιτροπής. Τί σημαίνει αυτό; Ο Πρόεδρος, όποτε το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να ζητήσει τη γνώμη μου ή να με εμπλέξει σε μια συζήτηση ή σε μια επιτροπή. Την γνώμη που εκφράζω μπορεί να την αφήσει ή να την πετάξει. Από τη δική μου πλευρά, διατηρώ πλήρη ανεξαρτησία απόψεων και το δικαίωμα να ασκώ – όπως και ασκώ – κριτική δημοσίως για πολιτικές που ακολουθεί η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση ή και η ίδια η Επιτροπή. Εκτιμώ ιδιαίτερα αυτήν την ελευθερία, και ανοχή αν προτιμάτε. Άλλωστε, δεν είμαι συχνά πολύ ήπιος και διπλωματικός με τις θέσεις και απόψεις που εκφράζω δημόσια. Ως προς τα ζητήματα στα οποία, κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να επικεντρώσει η ΕΕ την προσοχή της στα αμέσως επόμενα χρόνια περιλαμβάνεται σίγουρα η διαχείριση της οικονομικής κρίσης, και στη συνέχεια, η ανάληψη ενός κρίσιμου ρόλου για τη διαμόρφωση του νέου οικονομικού και κοινωνικού συμβολαίου, το οποίο θα έχει, αναπόφευκτα, μια ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση.

Το άλλο πολύ σημαντικό θέμα, που συνδέεται άμεσα με το προηγούμενο, αφορά στη διαχείριση του κοινού νομίσματος, τώρα που άρχισαν να καταλαβαίνουν ακόμη και οι αφελείς ότι τα νομίσματα δεν αυτοδιαχειρίζονται. Υπάρχουν επίσης σοβαρές προκλήσεις που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή. Και τέλος, ένα γενικότερο θέμα ευρωπαϊκού ρόλου σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον. Μια κοινή

ευρωπαϊκή πολιτική προϋποθέτει κοινά συμφέροντα και αξίες. Σε ποιους τομείς, ή συγκεκριμένες πολιτικές, υπερισχύουν αυτά τα κοινά συμφέροντα και αξίες ώστε να επιτρέπουν και τη διαμόρφωση κοινών θέσεων; Σε έναν κόσμο περισσότερο πολυπολικό και λιγότερο δυτικοκρατούμενο, αλλά και σε έναν κόσμο όπου οι ευρωπαϊκές χώρες χάνουν ολοένα και περισσότερο το ειδικό τους βάρος, η διαμόρφωση κοινών ευρωπαϊκών θέσεων μπορεί να κάνει τη διαφορά.

Στο ζήτημα της διεύρυνσης, ενώ δεν αμφισβητώ ότι οι αλληπάλληλες διευρύνσεις μέχρι σήμερα είχαν σημαντικά θετικά αποτελέσματα για τις χώρες που εντάχτηκαν, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας, νομίζω ότι βρισκόμαστε πλέον σε μια φάση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης όπου η περαιτέρω διεύρυνση μετατοπίζεται αρκετά στο μέλλον. Με πιθανή εξαίρεση ίσως την Κροατία ή την Ισλανδία που δεν δημιουργούν ιδιαίτερα σοβαρό πρόβλημα. Ούτε οι ευρωπαϊκές κοινωνίες, αλλά ούτε και πολλές από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, δείχνουν να έχουν τη διάθεση να προχωρήσουν σε περαιτέρω διευρύνσεις, τουλάχιστον για τα επόμενα 5 έως 10 χρόνια. Και αυτό θα έχει σημαντικές επιπτώσεις για τα Δυτικά Βαλκάνια, όπως και για την Τουρκία.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Σε πρόσφατο άρθρο σας («Και τώρα τι», Καθημερινή, δημοσιεύθηκε στις 24/05/2009) κάνετε λόγο για «έλλειμμα αξιοπιστίας» της Ελλάδας. Λέγεται ότι διανύουμε μια περίοδο ελλείμματος ηγεσίας. Υπάρχουν οι προϋποθέσεις (ανθρώπινο δυναμικό, ώριμη ελίτ, άλλα συγκριτικά πλεονεκτήματα) στις οποίες θα μπορούσε να στηριχθεί μια μελλοντική ηγεσία; Πιστεύετε ότι τα πολιτικά κόμματα μπορούν να προωθήσουν αναγκαίες μεταρρυθμίσεις;

Λουκάς Τσούκαλης: Το έλλειμμα αξιοπιστίας της Ελλάδας είναι ένα σοβαρό πρόβλημα. Έχει κυρίως να κάνει με τη δημοσιονομική της διαχείριση και την όλη συμπεριφορά της ως μέλους της ευρωζώνης. Η αξιοπιστία είναι κάτι που κερδίζεται με πολύ κόπο, αλλά χάνεται τρομερά εύκολα. Η Ελλάδα βρίσκεται σε αρκετά δυσμενή θέση σήμερα. Νομίζω ότι βασική προϋπόθεση για μια αξιόπιστη λειτουργία της χώρας σε αυτό που ονομάζουμε σκληρό πυρήνα της Ευρώπης προϋποθέτει ουσιαστική αντιμετώπιση των χρόνιων προβλημάτων που χαρακτηρίζουν την ελληνική οικονομία. Δεν είναι όμως μόνο το οικονομικό, το πρόβλημα είναι πολύ ευρύτερο και πάει σε βάθος. Συνδέεται με τη λειτουργία της δημόσιας διοίκησης, με τις ισχυρότατες δυνάμεις αδράνειας της ελληνικής κοινωνίας, τη διάχυτη διαφθορά και τόσα άλλα πολύ γνωστά σε όλους μας, που δεν αντιμετωπίζονται, που υποβαθμίζουν καθημερινά τη χώρα και την καθιστούν εξαιρετικά ευάλωτη σ' έναν κόσμο που αλλάζει γρήγορα και στον οποίο δυσκολεύεται να προσαρμοστεί. Βέβαια, υπάρχουν πάντοτε μερικοί στην Ελλάδα που φωνάζουν ότι δεν τους αρέσει αυτός ο κόσμος και ζητάνε να κατεβούν από το τρένο. Αυτή η μάλλον φολκλορική αντίδραση δεν οδηγεί πουθενά. Για μια σχετικά μικρή χώρα, όπως η Ελλάδα, το εξωτερικό περιβάλλον είναι σχεδόν δεδομένο. Ή προσαρμόζεσαι, ή πληρώνεις το τίμημα της περιθωριοποίησης.

Σε σχέση με τα πολιτικά κόμματα, φοβάμαι ότι η κρίση που ζούμε στην Ελλάδα είναι, εκτός από οικονομική, και μια κρίση αξιών που περιλαμβάνει μια βαθύτατη απαξίωση και εξαιρετικά επικίνδυνη απαξίωση του πολιτικού μας συστήματος, όπως δημιουργήθηκε στην περίοδο της μεταπολίτευσης. Ανήκω σ' αυτούς που πιστεύουν ότι

το μεταπολιτευτικό μοντέλο έχει φτάσει στα όριά του. Χρειάζονται ριζικές αλλαγές που πολύ δύσκολα μπρορούν να προέλθουν από το υπάρχον πολιτικό προσωπικό της χώρας, με λίγες εξαιρέσεις. Μεγάλη κουβέντα αυτή, αλλά φοβούμαι ότι είναι αλήθεια. Μερικές φορές οι κρίσεις σε μια κοινωνία την βοηθούν να ξυπνήσει και να αντιδράσει. Υπάρχει η άποψη ότι δεν πρέπει ποτά να σπαταλάμε την ευκαιρία μιας σοβαρής κρίσης για να αλλάξουμε πράγματα. Μπορεί αυτή η κρίση να είναι μία από τις λίγες ευκαιρίες που μας απομένουν.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Στο τελευταίο βιβλίο σας με τίτλο «Κι αν βγαίναμε απ' το καβούκι μας;», αναφέρεστε στον «ελληνικό εξαιρετισμό». Μπορεί η Ελλάδα να ξεπεράσει τέτοιου είδους στερεότυπα και αγκυλώσεις;

Λουκάς Τσούκαλης: Όταν λέω να βγούμε από το καβούκι μας, εννοώ δύο διαφορετικά καβούκια. Ζητάω να βγουν όσο το δυνατόν περισσότεροι άνθρωποι από το ιδιωτικό τους καβούκι και να ασχοληθούν πιο ενεργά με τα κοινά. Αλλά ταυτόχρονα μιλάω για το ελληνικό καβούκι. Δηλαδή για την ανάγκη η χώρα να ανοιχτεί πολύ περισσότερο προς στο εξωτερικό. Να ανοίξει τα παράθυρά της. Να επικοινωνήσει με τον ξένο κόσμο. Γιατί μια χώρα, με το γεωγραφικό μέγεθος της Ελλάδας, μόνο όταν μπορεί και επικοινωνεί αποτελεσματικά με τον υπόλοιπο κόσμο μπορεί και να λειτουργήσει με επιτυχία. Αυτό λοιπόν εννοούσα με το καβούκι. Τέλος, να προσθέσω ότι παλιά οι περισσότεροι Έλληνες πίστευαν ότι η Ελλάδα είναι μια πολύ ειδική περίπτωση, διαφορετική από όλες τις άλλες. Άρα, δεν προσφέρεται και για συγκρίσεις. Τουλάχιστον οι Έλληνες κοινωνικοί επιστήμονες, με λίγες ακόμη εξαιρέσεις, εδώ και μερικές δεκαετίες έχουν καταφέρει να ξεπεράσουν την άποψη περί ελληνικού εξαιρετισμού. Η Ελλάδα είναι σίγουρα διαφορετική, αλλά και όλες οι άλλες χώρες είναι διαφορετικές. Όλες είναι διαφορετικές. Και όλες όμως μπορούν να προσφέρονται για συγκρίσεις που οδηγούν σε χρήσιμα συμπεράσματα. Δεν ισχύει το ίδιο για ένα πολύ μεγάλο ποσοστό του πολιτικού κόσμου της χώρας που συνεχίζει να μην επικοινωνεί με τον έξω κόσμο και να ζει ακόμα στην εποχή του εξαιρετισμού. Αυτή η απομόνωση είναι εξαιρετικά επικίνδυνη για μια χώρα του μεγέθους της Ελλάδας, δεδομένης και της δύσκολης γειτονιάς που της έλαχε.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Στο ΥΠΕΞ δίνεται έμφαση τελευταία και στην πολυμερή διπλωματία, αναπτυξιακή βοήθεια, οικονομική διπλωματία. Πιστεύετε ότι θα πρέπει να υιοθετηθεί μια πιο πολυεπίπεδη εξωτερική πολιτική;

Λουκάς Τσούκαλης: Οι κυνικοί θα έλεγαν παλιά ότι η ελληνική εξωτερική πολιτική περιλαμβάνει δυο-τρεις λέξεις: Τουρκία, Κύπρος, ίσως και Ηνωμένες Πολιτείες. Βέβαια, τα τελευταία χρόνια μας προέκυψαν και τα Βαλκάνια. Παλιά δεν υπήρχαν λόγω του τείχους που είχε σηκώσει ο Ψυχρός Πόλεμος. Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση βοήθησε αρκετά, ίσως όχι όσο θα έπρεπε, την ελληνική εξωτερική πολιτική να ανοίξει τους ορίζοντές της. Στην πορεία, η Ελλάδα έμαθε ολοένα και περισσότερο το παιχνίδι της πολυμερούς διπλωματίας όντας μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αρχισε επίσης να γίνεται περισσότερο αντιληπτό ότι η άσκηση διπλωματίας δεν περιορίζεται σε θέματα της λεγόμενης υψηλής πολιτικής. Έχει να κάνει με την οικονομία, τον πολιτισμό και πολλά άλλα.

Forum Διεθνούς Επικοινωνιακής Πολιτικής: Πόσο σημαντική πιστεύετε ότι είναι η άσκηση δημόσιας διπλωματίας για την Ελλάδα; Υπάρχουν περιθώρια δημόσιας διπλωματίας για θέματα όπως τα ελληνοτουρκικά, το όνομα της πΓΔΜ, ή η λαθρομετανάστευση;

Λουκάς Τσούκαλης: Είναι πάρα πολύ σημαντική για την Ελλάδα και για όλους. Στο σημερινό κόσμο πλέον τα σύνορα στην επικοινωνία δεν υπάρχουν. Ένα σημαντικό ποσοστό της κοινής γνώμης ενημερώνεται όχι μόνο από τις εθνικές πηγές πληροφόρησης αλλά και από άλλες. Στον κόσμο που ζούμε η κοινή γνώμη παίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση θέσεων και πολιτικής. Σε έναν τέτοιο κόσμο, η Ελλάδα δε μπορεί να περιορίζεται στη διπλωματία που ασκείται από τους επίσημα διορισμένους φορείς, δηλαδή το Υπουργείο Εξωτερικών ή το όποιο άλλο Υπουργείο. Χρειάζεται και μια ευρύτερη διάσταση, περιλαμβανομένης της λεγόμενης δημόσιας διπλωματίας. Αλλά αυτή δε μπορεί εξ ορισμού να είναι κρατικό μονοπώλιο.

Ένωση Ακολούθων Τύπου, Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης,
Φραγκούδη 11 & Αλεξάνδρου Πάντου, 10163 Αθήνα - τηλ: 210-9098261 / φαξ: 210-9098253
e-mail: enos_i_akolouthon_typou@yahoo.com / icp_forum@gmail.com,
website: www.icp-forum.gr / www.publicdiplomacy.gr